

Desenari porta-veu de l'Associació "Minerva,"
Defensor dels interessos morals i materials d'Artá i sa comarca

<p>Redacció i Administració Quatre Cantóns 3 • ARTA</p>	<p>Dels treballs publicats ne son responsables els autors N'os tornen els originals</p>	<p>PREUS Espanya: Trimestre 0'75 Ptas. Any. . . . . 3'00 » Estranjer . . . . . Doble Se paga a la bastreta</p>
---	---	--

Any II

Artá, (Mallorca) 3 de de Juny 1918

Núm. 41

AL NOSTRE PASTOR

agraïosa i al mateix temps molt profitosa
pera els qui l'habitam.

Aquí ja es proverbial la vostra sabiesa
que tenim demostrada en totes les manifes-
tacions que de paraula o per escrit han fet

la vostra Visita Pastoral ha de ser prolifica
amb bens espirituals de que n'estam molt
necessitats.

Perque la nostra vila está ja atacada de
les modernes malalties que arreu fan tant de
maig, que son l'indifferentisme,
la fredor espiritual.

Avui que per primera vol-
ta tenim l'altíssim honor de re-
bre la vostra santa Pastoral
Visita, els nostres cors senten
una joia inusitada com a pres-
sags de ventures espirituals.

Tal vegada no trobareu en
aqueixa població aquei exal-
tament que en molts altres se
nota en semblants festes. La
nostra vila no es en si estre-
mosa, i li costa molt arribar al
entusiasme delirant mes no
per aixó, podria dirse que
manco us estima, ans al con-
trari, sent en lo més intim una
veneració profunda per el Pas-
tor que l'Esperit Sant ha posat
per regir l'Iglesia de Cristo
en aqueixa Diócesis, una amor
viva i ardenta per vos Prelat
insigne que tenim l'honra d'hos-
tejar per uns quants dies.

Voltada la nostra vila d'ai-
tes montanyes, ajassada dins
l'ampla vall llewantina al redós
del pujol de Sant Salvador,
posá el temple parroquial en
front i alsá un Santuari a la
Verge en som cim, per demos-
trar que par damunt tot está
l'Iglesia Católica i que vol per-
maneixer sempre sumisa i obe-
dient als qui regeixen eis des-
ins d'aqueixa Divina Institu-
ció.

Sempre n'ha donades pro-
ves, la nostra vila, de religio-
sidad ferma i respecta profund
a sos Pastors, i fins conta en-
tre els numerosos fills ilustres
que ha infantat, les vides dels
quals son págines hermoses de
l'història mallorquina, gran
número de sacerdots, religio-
sos, bisbes, i fins Venerables
que son gloria de l'Iglesia Católica.

¡Benvengut siau, idó, Pastor preclar,
en la nostra vila i voldriem que la estada
vostra entre nosaltres vos fos altament

Ilm. i Rndm. Sr. Dr. D. Rigobert Domanech Valls
BISBE DE MALLORCA

als vostre bons diocesans, i la bonlat de
vostre cor que han pregonada tots quants
han pogut tractar-vos, lo qual mos obri les
portes a l'esperansa i mos fa pressagiar que

Es precis que hu sapiguen,
perque estam segurs que vos-
tra sabiesa trobara consells sa-
nitosos, medicina asequada i
remeteficaç per estirpar aquei-
xes llagues que mos envileixen
i amancen propagar-se i dur
la mort espiritual a tot el po-
ble.

Mirau la nostra joventut,
en la qual tots eis pobles citren
l'esperansa Aqueixa joventut
nostra camina d'erna ans eis
perills de la vida, trobant sem-
pre a son pas eis exemples que
la duen p'eis tortuosos viarany
del mon modern. L'ó. Amorós
Prelat, aqueixa joventut no te
Director, no te lliu qui guí sos
passos i la necessita irremissi-
bement, immediatament, sino
rastará moralment pervertida.

La mateixa amor que per
ella sentim i per la causa cató-
lica es lo que mos ha encorat-
jat a exposar-vos eis nostres
mals mes greus, perque estám
segurs de que vos, benivolgut
Pastor, en aquests dies d'habi-
tar entre nosaltres vos n'ocu-
pareu, i mos deixaren amb l'es-
peransa de veure remeiats
prontament eis nostres mals.

Benvingut siau. Benvolgut
Pastor, i amb vos arribiga fins
a noitros la Pau de Jesucrist.

BENVENGUDA

Al Ilm. Sr. Bisbe Dr. Domanech

Ben lluny de la maror qu'al mon modern
[impera

AJUNTAMENT

Sessió del dia 5 de Maig dd 1918

En aquest dia baix la presidència del Batle D. Bartomeu Esteva i amb assistència dels tinents Srs. Espinosa, Carrió, Nabot, Llabrés, Esteva i Pico se celebrà sessió ordinària acordant:

- 1er. Aprovar l'acta de la sessió darrera.
- 2on. Aprovar l'extracte dels acords presos durant el darrer mes d'abril i enviarlo al Excelentíssim Sr. Governador.
- 3er. S'acordà la distribució de fondos del mes corrent.
- 4art. Abonar un rebut suscrist p'el Major dom de la Casa Provincial de Misericòrdia per l'inserció en el *Bolletí Oficial* d'un anunci de la subasta per l'adquisició d'una casa.
- 5int. Tenir en conta, en son dia, les peticions de la Federació Obrera relatives al tancament de grifons particulars durant els mesos de Juliol, Agost, Setembre i Octubre, al cementeri civil i a la continuació de la claveguera pública.
- 6e. Concedir permís a D. Guillem Amorós Tous per construir una fatxada en el carré de Sta. Margalida.
- 7e. El Batle donà conta dels treballs fets p'els peons caminers durant la setmana passada.

I s'aixeca la sessió.

Sessió del 12 de Maig

Se tengué baix la presidència del Batle don Bartomeu Esteva i assistint-hi els Tinents senyors Femenies i Cassellas i els regidors Srs. Espinosa, Carrió, Nabot, Esteva, Llabrés i Pico, prenguent-se els següents acords:

- 1er. Aprovar l'acta de la darrera sessió.
- 2on. A proposta del 1er. Tinent Sr. Femenies declarar camí vecinal el qui va d'el poble de la Colonia de St. Pere seguint per la vorera de la mar fins a la "Gala des camps."
- 3er. Que passi a informe de la comissió d'obres l'assunto de adobar el camí vecinal de Carrossa.
- 4art. El Batle donà conta dels treballs fets p'els caminers municipals durant la setmana passada i tancà la sessió.

PERDIGONADES

Sabem que una de les perdigonades del passat número, ha molestat a determinada persona i això li ha bastat per dir que LLEVANT s'ha posat a un baix nivell. És veritat que qui te se coua de patia prest la s'encen, però, noltros estam tranquils per haver recullit la notícia, de boca de persona ben enterada de la materia i per haver funetjat llibrots i mes llibrots qui d'aixó parlen, per lo tant seguim creguent que qualqu va faltar; ara, ¿qui? no ho sabem. I respecte al enfauo, hem de dir, que LLEVANT ni ara, ni mai, ha tengué el propòsit de molestar a nigu, sino que, va donant i donará conte de totes les coses que cregui comentables de les que passin dins el nostre poble i en aquest cas concret hem de dir que, poc costa quant un vol harmonia donar conta a qui pot moure emperons. Així heu fan els qui no voren gresca.

Els aliats tenen el úo de l'impreveció. En la ofensiva actual alemana, la premsa de Paris, diu que no esperaven l'atac per tal banda, per lo qual s'han hagut de retirar. Hi ha pobles en que l'imprevisió te ple domini de l'ambient i es causa continuada del seu atrás.

Hem passat mig any i l'Ajuntament encara no ha cobrat cap albitre. És possible, per aquest camí, la vida Municipal? Mig any sense fer res, i ara venuran les conseqüencies, els esforços de la gent per el pagament de les cantitats acumulades; i aixó encara, si les propaganues dels pocs-patriotes no fan maig (aconseien que no se pagui, que no s'hagun liquidats els quatre consums veis). Una mica mes de sinceritat senyors

i ajudan en la desgracia, aixó sí, procurant no tornar-hi.

I aquesta cosa, es causa de que l'Ajuntament hagi de dexar fugir de les mans una casa, que, com la del carrer dels Quatre Cantons, tant de profit donaria a la Vila.

I ja que de profit parlam, voldrem que l'estada del llim. Sr. Bisbe entre noltros, fos tan profitosa que, la fredor de gel, que te compreses totes les ovelles d'aquest remat se tornás febre potentia d'amor, pel Pastor d'aquesta Diócesis.

COSME

CRÓNICA

DE CA-NO-STR-A

Dia 22 del prop passat Maig mori repentinament a les 11 del vespre l'amo en Miquel Roig de la Plasseta del Convent. Feia temps qu'anava malaltís; pero la seva mort sorprenqué a tothom per lo soptada. Durant tot el dia havia fet feina i en la vetlada sortí, ana al casino i a fer diligencies. Al endemà dematí havia de partir amb l'auto i anà per avisá al seu carreter per l'ondamá. Quant tornà a cas-seua, arribà com a atontat i sense tenir temps de desvestir-se tombá mort damunt el llit. Que Deu l'haja trobat en estament de gracia y rebiga la seva familia l'expressió del nostro condol.

— Al local social de Minerva s'hi han fet algunes modificacions, per medi de les quals avui disposa d'un salonet d'actes, capás per prop de 200 persones, además de les sales destinades a lectura, museu, secretaria tertulia etc.

— Diuen que cercant terra de mata dins l'Auzinar de Ses Paises, un jova hi va trobar unes quantes monedes romanes molt rares. Convendria el Sr. propietari se determinás a fer-hi excavacions en les que regularment se trobarien restos arqueològics de valor.

— Son ja una partida els periòdics mallorquins que han secundat amb els seus elogis la conducta del Sr. Governador en sa campanya contra els jocs prohibits. Un dels qui mes hi diu, es *La Vanguardia Balear* que per incident parla també del joc a la nostra vila. Noltros, no es ja la primera vegada que cridam l'atenció de les nostres autoritats sobre aquesta taca que pesa sobre el nostre poble i amb aquesta ocasió insistim en ella, tot aplaudint resoltament la campanya del Governador que si logra esvaire-lo, haurá fet una gran obra, tal volta la millor de tota la seva actuació governamental.

— S'han comensat ja els treballs de desfer l'Asserradora de la Carretera Nova i se tragna tota la maquinaria a Calaratjada aont s'hi monta de bell nou just al costat del nou Astiller de *Cas Bantou*. Els treballs están molt adelantats i diuen que dins quinze dies se posarán a setrar.

— S'es despedida cap a Madrid en l'Objecte de tancar-se per monja en el Convent de M. M. del Sagrat Cor la distinguida Senyoreta D.ª Catalina Massanet Suiteua filla del Comendant d'Estat Major el nostre amic don Valentí Massanet. Tot sia enhoravona a ella i a sa familia i Deu li doni acert en l'elecció.

— Quant escrivim aquesta Crònica s'están fent molts de preparatius per una entusiasta rebuda al Sr. Bisbe. S'aixequen arc de triomf en l'entrada de la Carretera Nova al entrar al carrer major i a la Plasseta de l'iglesia. La cosa va molt animada. Beníssim.

RELLIGIOSES

Diumenge passat festa de Conclusió del mes de Maria se feu una solemne processó a la que assistí la major part de les filles de Maria, cantant hermosos motetes.

El dia del Corpus Christi, se feu la acostumada processó correguent Nostre Amo els principals carrers de la Vila.

Es un dels anys en que ha anat mes animada; Cera amb abundancia i molta gernaició.

P'el diumenje dia 2 hi ha anunciada una processó solemnisima en motiu de la festa del Corpus que se celebrará en el Convent. La ressenyarem en el n.º qui ve.

El triduo per preparació a la venguda del Bisbe comensá dia 31 i segueix el 1. i el 2. predicant el Rt. Pare Casulleras Superior dels PP. Dominics de Manacor.

NECROLOGIQUES

D. Segón Diaz Cordero

Després de cruel malaltia que sufri cristianament, i confortat amb els auxiliis espirituals, el dia 24 al mitjdia entregà l'ànima a Deu, el mestre de l'escola nacional 2.ª de nins D. Segón Diaz Cordero a l'edat de 63 anys.

La seva vida es estada totalment consagrada a l'ensenyansa i la major part d'ella dins aquesta localitat aont hi ha exercit tan espinós carreg durant 22 anys. Amb el seu treball perseverant-se va conquistá grans simpaties en la població i sempre ha tengué un número fabulos d'alumnos qu'en sortien ben aprofitats.

Amb treball tant penós contraqué una malaltia fa mes de deu anys, qu'ha soportat resignament sense abandonar el treball. Mes desde fa alguns mesos, s'anava agravant i amb poques setmanes de fer llit l'ha duit a la mort.

Son enterro i funerals; als que assistiren tots els alumnes de les escoles públiques foren una vera manifestació de dol.

Acompanyam a sa distingida esposa i neboda la Srta. D.ª Josepa Zullá mestra de 1.ª ensenyansa, amb el sentiment qu'unpl son cor amb perdua tan gran, i que Deu haja recompensat la seva ànima amb la gloria inmortal.

† D. Marián Zaforteza i Crespi de Valldaura

Després de rebuts els Sants Sagraments i la bendició Apostólica, va fer el traspass en la seva casa de Ciutat, després de una llarga malaltia sufrta amb cristiana resignació, el nòble senyor D. Marián Zaforteza i Crespi de Valldaura. A. C. S.

Massa conegut de tot-hom era D. Marian, porque mos entretenguem a fer un comentari a la seva vida, basta dir, que el seu caracter afable corresponia en un tot an el del perfecte cristià. Homo de gran cultura i honradés, va esser distingit amb importants carrecs, ocupant darrerament el de cap regional de la comunió tradicionalista en la qual militava desde p. t.

Rebi la seva distingida familia, l'expressió sincera del nostro condol.

GRAN COLMADO ARTANENC d'en GUIÉM BUJOSA (a) Ganancia

SE VENEN BONS I BARATO

Comestibles de tota casta, licors, dolces, galletas, etc., etc. • Grandiós surfit de Perfumeria

Aquesta casa es s'unica depositaria dins Artá del ANÍS TUNEL

Fixau-vos be en sa Direcció: **CARRE de PALMA, 3 - ART**

S'agencia Bujosa (a) Ganancia serveix amb esment, puntualitat i barato qualsvol encàrrec se li fassa per ciutat i pels altres pobles de Mallorca

Despaig a Artá: Carré de Palma, núm. 3 • Despaig a Palma: Estanc d'es Banch de s'Oll

Grandes Almacenes

: *San José* :

de
Yda. Ignacio Figuerola

Sastrea en iser a Merceria Zapateria Paneria
Laneria Panoleria Lenceria
Gueros de Muntio Sederia, Articulos para Viaje
OBJETOS DE REGALO

Depósito de máquinas pariantes

— PATHEFONO —

PRECIO FIJO

Brando, 7 9, 11. Bo. no. 118 • Telefono, 2, 7

NO IMPORTA

MAI MES SORTÍ D'ARTÀ PER VESTIR DE SASTRE

EN LA

SASTRERIA

: DEN :

* *Juan Juster* *

se faien i cusen tota casta de vestits d'home
a la moda i a gust de cada qual

Direcció: Botavant, 14 • ARTÀ

NO COMPREU CAFÉ

que no passeu abans per sa botiga d'en

JAUME CABRER

que'l té bo i fresc

Allà hei trobareu tota casta de
comestibles i a tot preu

ARROS, VERDURES, PATATES, etc.

Carré de Antoni Blanes Juan - Antea Puput

FARMACIA

DE

Llorens Garcies

OBERTA A TOTES HORES

Vins i alxarops medicinals

Alxarops de cuocs del Dr. Morey

preparat amb erba cuquera d'ARTÀ

PLASSETA DES MARXANDO

GRAN BOTIGA

AMB GENERO DE TOTA CASTA I A TOT PREU;

— CALSAT FI I DE MODA —

A CANA VIVES

CARRÉ DE PARROQUIA, 1

CAP BOTIGA

VEN EN MILLOS CONDICIONS QUE SA D'EN

Juan Vicens (a) Jan

Tota casta d'articles, comestibles, galletas, etc.

ES REPRESENTANT DE SA PERFUMERIA

L. GACCIO

TE DEPOSIT DE MAQUINES DE COSIR

PAPPI I AUCONS

Com també tota casta d'istruments musicals. Bandurries, Guitres, etc.

LIRECCIO: ••• ALCARIOT, 3

ACADEMIA

de 1.ª i 2.ª ensenyansa

amb clases especials de

FRANCES I

CONTABILIDAD

Preparació per ingrés en Ins.
tituls, Normals, Gorreus i
Telegrafs.

Professors especials

Per preus e informes
dirigirse a son Director

D. Andreu Ferrer

MESTRE NACIONAL

RONDAIES

DE MENORCA

per

Andreu Ferrer

Un volum 2 Pesetes

en 4.^a

DEMANAULES A LA LLIBRERIA DE

FERRER I SUREDA

ARTÀ

En aquesta Administració

podreu encarregar

tota casta de

IMPRESOS

Se serveixen amb prontitud

LLIBRERIA, PAPERERIA
I CENTRE de SUSCRIPCIONS

DE

Ferrer i Sureda

Aquí trobareu paper de tota casta a la menuda i en gros, placs,
llibretes, tintes, llapiceria, etc. etc.

Libres escolars i relligiosos

— A PREU DE CATALEG —

s'encomanden da tota casta en tota puntualidad

QUATRE CANTONS, 3 ARTÀ

Ensaimades i Panets

En lloch se troben millós que a la

Panaderia Victoria

ESFORNOU

DE

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu
sempre pans, panets,
galletas, bescuits,

rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBÉ SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitud, i economia

DESPAIG Carré de Pamela, 3 bis-ARTÀ